

К.бр.219/15

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ
ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ ДАНА 12.09.2018. ГОДИНЕ**

Председник већа отвара заседање у предмету Вишег суда у Београду К.бр.219/15 те објављује да веће поступа у истом саставу судија Наташа Албијанић, председник већа и судије поротници Лазић Ранко и Лабовић Славица, чланови већа, па утврђује да су на главни претрес приступили:

- заменик ВЈТ-а у Београду Јевтић Иван
- оптужени Перишић Момчило
- оптужени Секулић Миодраг
- оптужени Влајковић Владан
- браниоци опт.Перишић Момчила адв.Новак Лукић и Сеад Спаховић
- бранилац опт.Секулић Миодрага адв.Ђукић Милан
- бранилац опт.Влајковић Владана адв.Тешмановић Урош
- вештак Раденовић Борис
- стручни саветник Ђокић Иван

Констатује се да главном претресу присуствује и адвокатски приправник адвоката Ђукић Милана, Радосављевић Марина као и адвокатски приправник адвоката Сеада Спаховић Ивана Падежан.

Констатује се да се, по одобрењу председника већа, сходно одредби члана 236 став 3 ЗКП главни претрес тонски снима, да ће снимање извршити ИТ одељење овог суда, а снимак ће се чувати у архиви ИТ одељења, док је транскрипт тонског снимка саставни део овог записника

Како су испуњени процесне претпоставке да се главни претрес одржи, уз сагласност странака, председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес започет дана 02.11.2016 . године настави с обзиром да се држи пред истим већем.

Констатује се да је са главног претреса искључена јавност, сходно решењу већа донетом на главном претресу дана 02.11.2016. године, па се сви присутни обавезују да чувају као тајну оно што су на претресу сазнали, ово је новост за стручног саветника и за вештака, на вас се посебно односи ово упозорење.

Констатује се да је председник већа укратко изнео ток ранијег главног претреса

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Председник већа - судија: ја ћу вас сада удаљити све како би одлучили о одређеним предлозима за издвајање, а пре него што пређемо на испитивање вештака, па вас молим на кратко да сви изађете

Констатује се да су странке удаљене из заседања како би веће одлучило о предлозима бранилаца за издвајање из списка предмета одређених доказа

Веће доноси

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈАЈУ СЕ КАО НЕОСНОВАНИ предлози бранилаца оптужених да се из списка предмета издвоје:

- потврда о привремено одузетим предметима од Давида Џон Нејбора Ку.бр.7-1/2002 од 14.03.2002. године;
- записник ВП 2130/4-2 о претресу стана оптуженог Перишић Момчила на адреси ул. Струмичка бр 88 д у Београду од 15.03.2002. године,
- записник ВП 2130/4-2 о претресу радног кабинета оптуженог Перишић Момчила од 15.03.2002. године,
- записник и потврда о привремено одузетим предметима из кабинета оптуженог Перишић Момчила од 15.03.2002. године,
- записник Војне поште 2130/4-2 Београд о претресању стана на адреси Драге Љочић бр. 4 - Београд и потврда о привремено одузетим предметима од ванбрачне супруге оптуженог Секулић Миодрага, Вукадиновић Соње Ку бр.7-2/2002 од 15.03.2002. године.
- записник Војне поште 2130/4-2 Београд о претресу стана на адреси ул. Бранислава Нушића бр. 19 Обреновац од 15.03.2002. године,
- потврда о улажењу у стан, записник и потврда о привремено одузетим предметима од Влајковић Верице Војне поште 2130, све од 15.03.2002. године,
- потврде о улажењу у стан и потврде о привремено одузетим предметима од Влајковић Верице Војне поште 2130 број 7/2002 од 09.07.2002. године и 11.07.2002. године
- вештачење вештака за област електротехнике Раденовић Бориса од 31.10.2002. године, као и вештачење тима судских вештака Мучибабић Спасоја, Мијалковски Милана и Кнежевић Љубинка од 13.09.2002. године,
- те предлог браниоца оптуженог Влајковић Владана да се издвоји вештачење вештака Мијалковски Милана од 30.04.2004. године.

Веће налази да су ови докази прибављени у складу са законом, јер је претресање обављено у складу са одредбама чланова 208 и 210 Закона о кривичном поступку који је био на снази у време предузимања ових истражних-доказних радњи, а предмети одузети у складу одредбом члана 211 тада важећег ЗКП, док су радње предузете јула месеца 2002. године, у складу са одредбама чл. 225 и 82 тада важећег Законика о кривичном поступку, а уз сагласност оптуженог.

Констатује се да су странке и браниоци позвани у судницу, да им је саопштена одлука већа и дати кратки разлози.

Дакле, ви знате да против овог решења није дозвољена посебна жалба и да није одлучено о свим предлозима за издвајање, већ делимично о предлозима који су нам, по мишљењу суда били значајни у овој фази поступка да о њима донесемо одлуку, имајући у виду да прелазимо на фазу испитивања вештака.

Дакле, суд доноси

РЕШЕЊЕ

да се у доказном поступку испита вештак Раденовић Борис.

Председник већа - судија: Ја Вас молим да устанете, приступите ту. Моје прво питање за Вас, да ли сте Ви стални вештак?

Судски вештак Раденовић Борис: да.

Председник већа - судија: Стални вештак Раденовић Борис, да ли познајете оптужене?

Судски вештак Раденовић Борис: не.

Председник већа - судија: оптужене не познаје. Упозорен да је дужан да тачно и потпуно изнесе свој налаз и мишљење и да давање лажног налаза и мишљења представља кривично дело опоменут на положену заклетву с обзиром да је реч о сталном вештаку, изјави: Ви сте у овом предмету обавили вештачење како сам ја сад прочитала, то је био 31.10.2002. године. Тада сте дали, доставили писани налаз и мишљење. Да ли при том налазу остајете, имате ли сами нешто да додате или измените?

Судски вештак Раденовић Борис: не

Председник већа - судија: У свему као у писаном налазу мишљењу. Тужиоче изволите, да ли има питања за вештака?

Заменик ВЈТ-а: тужилаштво нема питања с обзиром да је вештак остао при налазу и мишљењу.

Председник већа - судија: добро. Браниоци, изволите.

Адвокат Новак Лукић: Новак Лукић бранилац окривљеног Момчила Перишића, добар дан господине Раденовићу. Ја ћу Вам сада постављати одређена питања везано за Ваш налаз, мислим да је ствар више разјашњења одређених ствари. Само на почетку да кажем па можда да не буде забуне, нама је претресно веће – судија, омогућио да ми извршимо исто преглед тих дискета које сте Ви вештачили и да смо ми приликом прегледа открили неке ствари које не видимо у налазу, па ћемо да видимо да ли можете о томе да се изјасните што смо ми видели или ћемо морати да онда видимо шта ћемо даље радити. Прво једна, мислим да је ово више техничко питање, Ви у уводном делу Вашег налаза и мишљења кажете, други пасус почиње “За утврђивање података који су у наредби суда назначени као значајни”, па ја сад читам наредбу суда па не видим да је нешто назначено као значајно, да ли можете то да нам објасните осим што видимо у наредби истражног судије једну реченицу, па не знам да ли сте на то мислили поред оних ствари које је он назначио шта треба да се овим налазом, на која питања да одговорите, па он каже “у налазу и мишљењу одговорити на сва питања из наредбе а изнети и све остало што вештак нађе, запази и сматра вештак да је значајно”, овде кажете Ви да је суд одредио, па зато то не разумем.

Судски вештак Раденовић Борис: истражни судија је акцентовао у задатку, односно у наредби које податке, односно које детаље треба утврдити вештачењем, тако да сам се држао наредбе истражног судије.

Адвокат Новак Лукић: у наредби се не види да је нешто назначено као значајно, а Ви сте тако то написали, зато ми то.

Судски вештак Раденовић Борис: у дигиталном садржају може се пронаћи више података, истражни судија је у својој наредби таксативно навео које од тих података жели да буду утврђени вештачењем.

Адвокат Новак Лукић: значи то што сте Ви рекли значајно, подразумева оно што Ви сматрате да треба да се појасни, претпостављам да је тако.

Судски вештак Раденовић Борис: колико се сећам, да.

Адвокат Новак Лукић: е сад, овако, ко Вам је дао податак да је Слободан Дамјановић од раније учествовао у овом предмету, то сте написали?

Судски вештак Раденовић Борис: истражни судија и он лично, они су били присутни у просторијама у овој згради тадашњег Војног суда, док сам ја вршио вештачење.

Адвокат Новак Лукић: и то Вам је рекао истражни судија, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: истражни судија и Слободан Дамјановић лично, пошто је и он био присутан, мислим да сам то у налазу написао.

Адвокат Новак Лукић: да, да, на основу тога што сте написали у налазу ја постављам питања. Да ли Вам је рекао истражни судија или Дамјановић у ком својству је тај господин Дамјановић био присутан раније?

Судски вештак Раденовић Борис: у ком својству је поступао раније?

Адвокат Новак Лукић: да, да ли Вам је то речено?

Судски вештак Раденовић Борис: у својству техничког особља војно-истражних органа.

Адвокат Новак Лукић: добро, хвала. А да ли знате по чијем налогу је он то поступао ту.

Судски вештак Раденовић Борис: не

Адвокат Новак Лукић: добро. Е сад бих да разјасним пар појмова које сте Ви дефинисали, ово све смо везани за уводни део Вашег налаза. Ви сте дефинисали појам модификација, то сте дефинисали да је то уствари последња промена на фајлу, тако сте написали ту, модификација, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је, последња промена фајла.

Адвокат Новак Лукић: е сад, да ли је то исто с обзиром, сад само да доведем у везу са наредбом, наредба истражног судије Туфегџића, да ли је то то. Он каже у својој наредби, па каже “посебно да се изјасни када су документи војне садржине снимљени на дискете, односно ког датума су последњи пут вршене измене на тим документима”, јел то модификација, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: односно, у наредби пише

Адвокат Новак Лукић: он не користи реч модификација, мени је то важно само

Судски вештак Раденовић Борис: да, измена или модификација, ја користим реч модификација зато што се то види у заглављу које можете видети у приложеним Snapshot, значи оним сликама заправо које су пренете, тако да претпостављам да је довољно јасно измена и модификација, а друго ви ћете видети енглеску реч modified наравно пошто ће вам оперативни систем ...

Адвокат Новак Лукић: јасно, јасно ми је, мени је потпуно јасна Ваша дефиниција и потпуно се слажем са њом само да се она поклапа са оним што суд говори другим језиком, да кажем.

Председник већа - судија: добро, за оно што је истражни судија користио термин измена Ви сте користили термин модификација, јел сам Вас добро разумела?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је, тако је.

Адвокат Новак Лукић: хвала.

Судски вештак Раденовић Борис: мислим да су синоними у питању.

Адвокат Новак Лукић: да ли је, још пар општих питања па ћу Вас онда питати за конкретне дискете, али одмах да кажем да нећу ићи баш на све дискете. Да ли је преко функције Properties у фајлу могуће изменити одређене податке на дискети, на пример username, на пример датум, да ли то може да се промени на дискети?

Судски вештак Раденовић Борис: преко функције Properties то није могуће учинити. Функција Properties је заправо алат који вам даје личну карту било ког фајла и може само да ишчита оно што је већ записано у заглављу тог фајла, у properties не можете вршити измену заглавља било ког фајла.

Адвокат Новак Лукић: а да ли се негде може извршити измена на фајлу а да се то после појави у Properties, та информација?

Судски вештак Раденовић Борис: па, може се извршити измена тако што уђете и отворите одоварајућим програмом фајл и онда имате промену времену када је последњи пут модификована, ако је то суштина Вашег питања.

Адвокат Новак Лукић: само то? А да ли може да се промени username? Ја користим можда термине ...

Судски вештак Раденовић Борис: username је име корисника који је нешто чинио. Као креатора не можете, као онога ко је вршио задњу измену можете се пријавити као неки други корисник, значи да упростим само, да пробам да упростим. Ако ја креирам неки документ и Вама га дам на било ком медијуму, пошаљем мејлом, потпуно свеједно, Ви га можете отворити и извршити неку измену, исправити нешто, ја ћу и даље бити регистрован као креатор тог документа јер сам га ја први начинио, први сам га икад формирао, а последњу измену или модификацију систем може да региструје да сте извршили Ви. Да ли сам успео да одговорим?

Адвокат Новак Лукић: разумем вас.

Председник већа - судија: мислим да јесте.

Адвокат Новак Лукић: кажите нам шта значи појам access, исто га помињете на почетку?

Судски вештак Раденовић Борис: тада је извршен приступ, то значи да је неком фајлу извршено приступање без измене садржаја.

Адвокат Новак Лукић: добро. Да ли се одређене информације истог типа могу добити и када се отвара properties, више информација у односу оног што видите када први пут, значи Ви кад отворите први пут диск и видите username видите properties и датум, да ли ако отворите апликацију или како се то већ зове, properties, да ли могу да се добију још неке информације, статусне? Не мислим садржај документа него.

Судски вештак Раденовић Борис: да, да, знам на шта мислите, видите тада су били у употреби значајно различити windows и ови програми за обраду текста, мислим најчешће је у питању обрада текста, тако да ја стварно не могу да се сетим која верзија word је имала коју опцију и да ли сте могли да видите неки детаљ више ако уђете у сам документ, него што можете једноставно кроз file manager, мислим док погледате фајл ви тражите његове properties. Постоји могућност, ако се добро сећам, узимам резерву да је та платформа одавно превазиђена, па дакле остављам самом себи резерву да се не сећам добро, постоји могућност да можете уласком у документ да видите да ли кроз properties или на неки други начин, који је фонт коришћен, где је мењан, тако неке податке који су битни за сам тај документ, а који се генерално не види у најопштијој, да кажем, личној карти која се види кроз фајл properties.

Адвокат Новак Лукић: разумем

Судски вештак Раденовић Борис: значи нешто више техничких детаља, колико се сећам могло је и тада да се види употребом самом програма у коме је фајл креиран.

Председник већа - судија: конкретно ових програма, само да не ширимо причу?

Судски вештак Раденовић Борис: рецимо Microsoft word програм за обраду текста, и имали смо још неке садржаје које нису у текстуални, тако да конкретан мој одговор се односи на Microsoft word, Microsoft Excel, значи тај саставни део Microsoft из оног времена. Колико могу да се сетим, да, могли сте да видите још нешто, а што не видите у најопштијим подацима.

Адвокат Новак Лукић: сад да Вас питам опет, прошло је доста времена, да ли се сећате да сте Ви отварали тај properties кад сте радили вештачење или сте вештачење радили на основу оних базичних информација.

Судски вештак Раденовић Борис: на основу базичног, генерално ја нисам отварао садржај докумената и нисам их, из више разлога. Прво што није био предмет мог задатка вештачења, друго што су неки, односно многи ти документи били заражени неким вирусом, тако да могло би да дође до компромитације других фајлова, ако један заражени отворим онда могу да заразим рачунар, па могу преко њега да заразим други, тако да генерално није био део мог задатка да отварам и да гледам садржај самих докумената, само опште податке и мислим да је то било довољно да би се одговорило наредби истражног судије.

Адвокат Новак Лукић: а да ли се, да ли сте Ви или да ли сте, а не знате да ли сте то отварали даље, да ли сте Ви на основу оног базичног отварања могли да утврдите тачно када је задњи пут приступано тој дискети?

Судски вештак Раденовић Борис: то могу на основу овога без отварања документа file manager.

Адвокат Новак Лукић: не мислим да се отвара документ, него да се значи, да ли сте Ви утврђивали за све ове дискете када је последњи пут приступано тим дискетама, јер то немамо у налазу?

Судски вештак Раденовић Борис: не дискетама, него појединим фајловима.

Адвокат Новак Лукић: да

Судски вештак Раденовић Борис: да, то се види у овом основном ако погледате било коју од ових слика, на сликама

Адвокат Новак Лукић: извините што прекидам, на сликама се неким види, али Ви у свом налазу, када сете ишли тачку по тачку, нисте давали информације шта сте открили када је приступано дискетама, то нема у налазу. Можда се види на неким сликама?

Судски вештак Раденовић Борис: једна слика, хиљаду речи, да, овај мислим довољно података постоји на самим сликама тако да нисам све те податке у текстуални део налаза преписивао, али ако дозволите само да кажем да на свакој од ових слика видите име фајла, када је креиран, када је модификован, modified значи када је последњи пут измењен и access када му је последњи пут приступљено без измена.

Адвокат Новак Лукић: е сад

Судски вештак Раденовић Борис: сматрам да је довољно илустративно

Адвокат Новак Лукић: можда је илустративно али нама неке информације више значе зато Вас питам. Даље, да ли сада можете да ми потврдите оно што смо ми утврдили нашим гледањем, не знам да ли ћете моћи, с обзиром да нисте то писали, да су све дискете, свим дискетама приступано после 14.03.2002. године?

Судски вештак Раденовић Борис: за то бих морао да погледам ове, да кажем, личне карте ових докумената које сам нашао и према томе ако дозвољавате...

Адвокат Новак Лукић: можете и то, али ја не верујем да су ту све дискете на тим личним картама, али погледајте шта можете видети из тих које ви имате

ту.

Судски вештак Раденовић Борис: да, да, значи 28.10.2002. године, 28.10.2002. године, 28.10.2002 године

Адвокат Новак Лукић: 28.10.2008. године, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је

Председник већа – судија: то је ово што гледате, слика 2324

Судски вештак Раденовић Борис: тако је, тако је, само редом гледам слике и колико видим то је, да, 31.05.2000. године рецимо, 28.10.2002. године, 28 октобар, 22.03.2002. године, то су отприлике да кажем

Адвокат Новак Лукић: добро, оно што можете да прочитате

Судски вештак Раденовић Борис: оно што могу

Адвокат Новак Лукић: а иначе када би се тражило, могли бисте то да утврдите за сваку од ових 18 дискета, колико их већ има, да се то прочита, да се тај податак да суду, ако је потреба?

Судски вештак Раденовић Борис: да ако је исти, ако у међувремену нико није приступио томе, видеће се последњи приступ најједноставније речено

Председник већа - судија: што значи ако је приступао бранилац када је вршио увид то ће се читати?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је, у случају да ја отворим документ

Председник већа - судија: јел имате само последњи приступ, немате све?

Судски вештак Раденовић Борис: само последњи, тако је.

Председник већа - судија: добро, то

Адвокат Новак Лукић: добро, имаћемо неке коментаре

Председник већа - судија: добро, добро.

Адвокат Новак Лукић: да ли се слажете самном да из прегледа свих ових дискета, с обзиром на различите информације, да негде постоји password за отварање, негде не, негде су у различитим фонтовима штампани, и тако даље, да ли се слажете самном да су те дискете штампане, креиране, на различитим компјутерима?

Судски вештак Раденовић Борис: дакле ја понављам, ја нисам, генерално нисам отварао документе, гледао сам само...

Адвокат Новак Лукић: да али сте, опростите прекидам, Ви сте, не желим да Вас спречим. ВИ сте сами констатовали да неке дискете имају password а неке немају. То сте Ви констатовали у свом налазу, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: добро, да

Адвокат Новак Лукић: да ли из те чињенице је сама по себи довољна да показује да је то можда креирано на различитим компјутерима?

Судски вештак Раденовић Борис: то је потпуно могуће одрадiti на истом рачунару, само ви тражите одређене опције за овај или онај фајл. Наравно ви можете куцати један фајл у једном фонту, други фајл у другом фонту, једном можете дати лозинку за приступ, другом не морате.

Адвокат Новак Лукић: а када су различито штампани са оним, да кажем поремећеним словима Ћ, Ч, Џ, Ш, да ли то показује чињеницу да је штампано са различитог компјутера у односу на тај који је креиран?

Судски вештак Раденовић Борис: нисам гледао штампане, нисам гледао ни садржај самих докумената, то понављам

Адвокат Новак Лукић: да, да то знам, то сте рекли

Судски вештак Раденовић Борис: ја сам само садржај магнетних медијума који су ми дати.

Адвокат Новак Лукић: ако би ми Вама данас показали, на пример један документ који је у штампи потпуно, то се каже некомпатибилан у односу на ове текстове, да ли бисте из тога могли да дођете до закључка да је то штампано са другог компјутера?

Судски вештак Раденовић Борис: не

Адвокат Новак Лукић: не можете ни то?

Судски вештак Раденовић Борис: не могу да тврдим, зато што је то могуће учинити и на истом рачунару само под другим опцијама коришћења истог софтвера. Не могу ни да тврдим да није, да будем прецизан, једноставно не могу да тврдим да јесте.

Адвокат Новак Лукић: с обзиром да неке дискете имају password, лозинкку, а неке немају, да ли се слажете самном да те дискете, с обзиром на тај начин како су заштићене су биле на ниском нивоу безбедносне заштите?

Судски вештак Раденовић Борис: видите, ниво заштите корисник

одређује

Адвокат Новак Лукић: добро, ми овде баратамо војним тајнама са државним документима који имају ознаку војне тајне, то, значи то ви не морате да знате. Ако документ треба да представља тајни документ, да ли би тај документ по Вама морао да буде заштићен password?

Судски вештак Раденовић Борис: то није техничко питање, дакле може и не мора да буде, ствар је корисника који креира документ да поступа по одређеном протоколу, ја заиста не знам правилник ако се нешто сматрам војном тајном, како се штити у дигиталном формату.

Адвокат Новак Лукић: једно вероватно просто питање које је свима јасно, ако документ није заштићен password он је лако препознатљив за читање свакоме, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је.

Адвокат Новак Лукић: да ли сте било, Ви значи нисте имали увид у документа јел тако? Онда не могу ни да Вас питам да ли сте видели...

Судски вештак Раденовић Борис: ја нисам ни вршио увид у документа, тако је...

Адвокат Новак Лукић: да ли су документи били шифровани, Ви то не знате?

Судски вештак Раденовић Борис: садржај докумената заиста није био предмет задатка, па ни мог интересовања, право да Вам кажем.

Адвокат Новак Лукић: добро. Сада ћемо да кренемо на пар конкретних питања, везано за конкретне дискете. Прва је под тачком 1, то је овај магнетни диск мега зип са натписом "Pop". Ја ћу само фактички констатовати да ли сам добро прочитао оно што сте Ви написали. Ви сте прихватили у том налазу и унели информације које сте добили од Дамјановића да је датум 22.07.2002. године који се види датум креирања документа, уствари датум када је он наводно покушао ту рестаурацију, јел тако? То сте ви рекли.

Судски вештак Раденовић Борис: када је извршена рестаурација.

Адвокат Новак Лукић: да. Да ли Вам је можда, то Вам је он рекао да је покушао рестаурацију, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: да

Адвокат Новак Лукић: да ли Вам је он рекао да ли су можда том приликом били присутни браниоци окривљених на тој рестаурацији?

Судски вештак Раденовић Борис: не, нити је то било предмет мог интересовања.

Адвокат Новак Лукић: ја питам само

Судски вештак Раденовић Борис: то је требало да интересује истражног судију, не вештака

Адвокат Новак Лукић: ја само питам да ли могу да добијем од вештака нешто што и мени може да одговара. Дискета број 2, то је налаз под тачком 4, само да видим да ли сам ја то добро прочитао, да ли сте, Ви сте овде констатовали и утврдили, када сте гледали ту дискету да је ту фајл настао, ја претпостављам реч креиран подразумева реч настао?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је

Адвокат Новак Лукић: да је настао 15.03.2002. године у 16:09, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: један од фајлова

Адвокат Новак Лукић: један од фајлова, да, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: да,

Адвокат Новак Лукић: хвала то је то. Добро. Е сад

Судски вештак Раденовић Борис: Јел могу само да појасним овај фајл са екстензијом ТХТ?

Адвокат Новак Лукић: да, изволите

Судски вештак Раденовић Борис: не знам, нека ме суд прекине ако почнем превише. Ти ТХТ фајлови су генерално покушај опоравка претходног садржаја, где није опорављен цео садржај, заглавље фајла није опорављено зато што је вероватно карактерисано неким другим садржајем или било шта да се десило, тако да оперативни систем када не може да утврди шта је тачно тај фајл, он оно што може да ишчита из, да кажем, непребрисаних, поновно неупотребљених делова магнетног медијума, он то стави као текст и онда су ти ТХТ фајлови просто резултат непотпуне рестаурације претходно постојаћег садржаја.

Адвокат Новак Лукић: овај, сада ћу Вас питати за, то је под тачком 6, то је дискета број 4. То је иначе фајл који је садржавао недељни план рада кабинета НГШ. Ви сте ту тврдили да је он модификован 22.03.2002. године и то на компјутеру који има ознаку “Весна Јањић”, тако сте утврдили, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: односно да је као корисник да

Адвокат Новак Лукић: Весна Јањић. И једино тај документ како сте Ви рекли није заражен вирусом, а остали 14 је заражено вирусом.

Судски вештак Раденовић Борис: на тој дискети

Адвокат Новак Лукић: на тој дискети, да

Судски вештак Раденовић Борис: на тој дискети да

Адвокат Новак Лукић: да ли се тиме може сложити самном да су ти документи креирани на различитим компјутерима, ако је 14 заражено вирусом а овај документ један није, фајл?

Судски вештак Раденовић Борис: то не могу да тврдим, могуће је значи да један прође без заразе или да накнадно буде очишћен. Значи, ако приступате неком документу или неком фајлу и ако утврдите да је заражен вирусом, ви имате могућности да га очистите од вируса, то можете учинити на целом диску, на целом медијуму, можете на једном фајлу, можете то радити како хоћете.

Адвокат Новак Лукић: али могуће је да се ради на два компјутера, један који је заражен вирусом, други који је чист?

Судски вештак Раденовић Борис: постоји могућност, ја не могу да тврдим да се догодило ни једно ни друго.

Адвокат Новак Лукић: е сад ме интересује још само једно, то је дискета број 17, то је тачка 19 налаза. Ми смо отварали ту дискету, односно тај фајл, Ви сте констатовали да је она креирана 05.12.2001. године у 07:06 и након једне секунде је модификована, то је ово што сте Ви утврдили у налазу. Ви нисте улазили даље у фајл, рекли сте није Ваш задатак да проверавате преко отварања на properties шта све може да се види на том фајлу. Оно што смо ми утврдили то је да је, онај ко је креирао тај документ, је КАИС, да ли Ви знате шта је КАИС, јел Вам значи нешто појам КАИС? То је иначе војна терминологија, тако да

Судски вештак Раденовић Борис: оно што мени пада на памет то је софтвер за комуникацију са Samsung мобилним телефонима, мислим.

Адвокат Новак Лукић: добро, објаснићемо ми касније преко нашег стручног саветника и током поступка. КАИС то је једно одељење при, персонално одељење Генералштаба војске Југославије. Ми смо утврдили да је он креиран, значи другог датума него тог који сте Ви утврдили, да је он креиран 03.12.2001. године у 13:34 часова, али оно што смо још утврдили, што пише на тој дискети, да је он штампан истог дана у 16:18 часова. Да ли може да се на дискети, односно када се уђе у properties види податак да је нешто штампано, да ли се слажете самном да то може да се прочита?

Судски вештак Раденовић Борис: када се уђе у properties преко file manager мислим да не може, а ако уђете кроз Power point у овом случају

Адвокат Новак Лукић: да Power point је

Судски вештак Раденовић Борис: онда претпостављам да може да видите да ли је нешто принтано или...

Адвокат Новак Лукић: да ово је иначе Power point. Такође смо утврдили да је он тек након 2 дана регистрован на компјутеру господина Секулића, то је 05.12.2001. године у 08 часова, али Ви то нисте отварали и гледали, тако да не можете да, осим када бисте поново по налогу суда

Судски вештак Раденовић Борис: садржај дискете

Адвокат Новак Лукић: не, не садржај дискете, разумем да Ви нисте, али да ли би могли, да ли може да се утврди на дискети да је дискета штампана, креирана и да је други датум у односу на тај који сте ВИ навели?

Судски вештак Раденовић Борис: дакле, ајде сада овако. Значи ја могу да прочитам оно што се, када ми дате дискету, ја могу да прочитам оно што могу да видим на самој дискети. Оно што се везано за тај исти фајл, односно фајл под истим називом налази на неком рачунару, то може бити промењено у односу на садржај, по свим питањима може бити промењено у односу на садржај који је тада снимљен на дискету. Значи ја могу да видим основне податке тог фајла везано, који се налазе на дискети коју ја гледам, а шта се са тим нечим другим дешава на неком рачунару, то не могу

Адвокат Новак Лукић: само то? Значи мене интересује само то, на том рачунару. Ми смо гледали исто као и Ви.

Судски вештак Раденовић Борис: не на том рачунару, него на дискети

Адвокат Новак Лукић: На дискети. Ми смо исто гледали дискете које сте ВИ гледали, ништа ван тога и то на компатибилном рачунару, тако нам је суд омогућио, ми смо утврдили другачије те информације и додатну информацију у односу на то што сте Ви рекли, али то евентуално да се наш стручни саветник изјасни, то ћемо касније видети, или допунски налаз, али нама је ово јако важна ствар. Ја за сада немам више питања, ја сам хтео да предложим евентуално можда да заврше браниоци, можда да стручни саветник, ако има да постави питања.

Председник већа - судија: може, нека постави одмах сада. Јел има други бранилац питања? Други бранилац? Нека постави одмах стручни саветник

Адвокат Новак Лукић: само да се консултујем секунд са саветником

Председник већа - судија: добро. Ајмо онда даље док се Ви консултујете, јел може?

Адвокат Новак Лукић: може, може.

Председник већа - судија: ајде Ви поставите питања, па да не губимо време.

Адвокат Милан Ђукић: Милан Ђукић бранилац Миодрага Секулића, добар дан. Ја ћу имати неколико кратких питања. Моје прво питање да ли сте приликом вештачења проверавали да ли је, дакле, софтвер на коме сте вршили отварање код судије Туфегџића, лиценциран и законит? Дакле, да ли је то законито прибављен софтвер, лиценциран софтвер? Да ли сте то проверавали пошто не видим податак о томе?

Судски вештак Раденовић Борис: не, оно што јесам проверавао то је исправност и, да кажем, да сам рачунар није заражен нечим да не бих компромитовао ове медијуме када их уопште ставим у рад, иначе не, легалност инсталираног софтвера нисам проверавао.

Адвокат Милан Ђукић: добро. Да ли остављате могућност да сте радили и у софтверу који није легално прибављен и у софтверу који није лиценциран?

Судски вештак Раденовић Борис: дакле, моје интересовање је било да је технички исправан и да је безбедан по медијуме.

Адвокат Милан Ђукић: сложићете се, извините, сложићете се да ово што Вас питам није неважно са аспекта његове исправности. Јер једино лиценциран и законито набављен софтвер има неку врсту гаранције за законит и потпун рад без било каквих грешака, што легалних, што законских, што оних техничких, да ли се слажемо?

Судски вештак Раденовић Борис: мој посао је био да утврдим да ли је оперативни систем који користим чист и безбедан по доказни материјал, што сам проверио пре него што сам почео да испитујем ове магнетне медијуме који су предмет вештачења, а да ли је неко платио лиценцу то нисам утврђивао и то мислим да није био предмет.

Председник већа - судија: оно што Вас пита бранилац јел то од значаја за тачност Вашег налаза?

Судски вештак Раденовић Борис: дакле, не, рачунар и све што је на рачунару, све од софтвера што је било на рачунару радило је исправно, тако да на тај начин није могло да дође до компромитовања садржаја, односно медијума који се ишчитавају преко тог рачунара, то је било.

Адвокат Милан Ђукић: добро, ја ћу у примедбама то рећи

Председник већа - судија: добро, ајмо сада питања

Адвокат Милан Ђукић: ако можете да ми одговорите, и ако ја то прецизно

постављам као питање, шта значи термин “Оверклоковање”, да ли знате шта значи термин “Оверклоковање”?

Председник већа - судија: јел он употребљен овде негде браниоче? Зашто нам је важно?

Адвокат Милан Ђукић: не, не, важно је због, ја ћу и рећи зашто је важно, важно је мислим да ме ви разумете, овај, важно је због овог дела налаза и мишљења где не могу да се утврде датуми који су тачно утврђени у оперативном систему. Ја говорим о “Оверклоковању” у оперативном систему.

Судски вештак Раденовић Борис: “Оверклоковање” се врши на процесору тиме што се такт процесора, то је “Overclocking”, а подешавање системског датума и времена сваки корисник може да уради када год хоће.

Адвокат Милан Ђукић: добро, дакле ја говорим о оном “Оверклоковање” по мени, које подразумева враћање, рецимо времена оперативног система на неки датум од много раније, то се такође исто жаргонски зове “Оверклоковање”. Да ли овај оперативни систем је могао да се врати?

Судски вештак Раденовић Борис: да, одговор је да, мислим на сваком рачунару Ви можете поставити било који датум, не раније од дана производње система, мислим.

Адвокат Милан Ђукић: слажем се, али знате зашто Вас то питам, зашто Вас питам ово? Када, колико ја разумем, се ради ова врста “Оверклоковања” о којој ја причам, ви враћате оперативни систем у стање неког одређеног дана и на ниво информација који је тог одређеног дана он имао, да ли за то постоји могућност или не постоји, без посебног бекуп-а, дакле то је моје питање?

Судски вештак Раденовић Борис: променом системског датума и времена ви не враћате ништа од стања које је постојало некада, ви само кажете колико тада има сати и који је дан на календару, као када бисте свој часовник померили за неколико сати, то је Ваша ствар. Дакле, само сте променили датум, нисте променили никакво стање оперативног система, нити садржаја.

Адвокат Милан Ђукић: е управно то је моје питање. Дакле, јасно је да могу да се унесу одговарајући параметри за датум, сат и тако даље, то нам је свим јасно, онај ко управља оперативним системом то може да уради и да оперативни систем избацује то време и тај сат и да сви user-и који долазе у додир са њим, практично имају регистровано то време које је оперативни систем регистровао. Моје питање, дакле око тога смо се сложили, и сложили смо се, а то сте Ви и написали у свом мишљењу, дакле да не може наспрам овога да се утврди тачан датум, зато што се говори о неким датумима 1980. године, 1995. године на неким дискетама, много пре него што би уопште то теоретски дошло у обзир, дакле тачне датуме не можемо да утврдимо и то је за нас као за одбрану довољно. Оно што је било моје питање, а ја се Вама заиста извињавам јер сам ја технички максимално неписмен, дакле није ме срамота то да признам, дакле, да

ли постоји могућност неког софтвера или чега год већ да се стање оперативног система, значи свега онога што је он имао као податак у одређеном датуму и времену, врати рецимо од данас за прекјуче? Дакле да оперативни систем ако сам изгубио некакве податке, разумете ме, вратим на прекјуче, па да могу да сагледам шта се дешавало прекјуче и да их на тај начин спасим, у неком, ја пошто сам технички неписмен то зовем “мрачни рукавац мог компјутера”?

Судски вештак Раденовић Борис: да, колико ја знам и то исто тако могу да се оградим дакле постоје могућности и да нешто и ја не знам. Ви можете да вратите комплетно стање на вашем рачунару у онај тренутак у коме сте га последњи пут снимили, значи ако сте направили комплетан back up система, свих могућих садржаја, значи фајлова, стања оперативног система, системских логова и свега живог у једном тренутку, ви после тога можете, на пример као вам цркне рачунар или ако то желите да избришете потпуно постојаће стање и да га вратите оно са датумом чији backup имате.

Адвокат Милан Ђукић: јасно.

Судски вештак Раденовић Борис: али сте морали тог тренутка да направите backup, без тога не можете да вратите сва стања, да вратите сат можете наравно кад год хоћете, као и на мобилном телефону, можете да ставите шта год хоћете, али сва стања система не можете да вратите ако их немате у потпуности. Ако дође до делимичног снимања онда ћете имати колизије, зато што неки логови и неки садржаји остају стари, неки се враћају нови, неки могу и да се изгубе и онда долази до конфликта шта се ту догађа, онда систем почне да се губи на много начина.

Адвокат Милан Ђукић: да. Хвала Вам. Мени је ово било важно управо због, између осталог теме вештачења и прегледања компјутера који су коришћени наводно у целој овој причи, због тога што ја имам

Председник већа - судија: вештак није прегледао компјутере

Адвокат Милан Ђукић: не, не ја се слажем, само можда је прешироки технички неписмен мој увод, али ја ћу пробати да дођем до поенте. Дакле, постоји одређени број рачунара који су “сумњиви” да је на њима рађено. Ви то нисте утврђивали. Моје питање за Вас је, хипотетичко због примедби и због евентуалних предлога за допуну информатичког вештачења, да ли је на тим рачунарима овом техником којом сам ја причао, а под рецимо теоретском претпоставком да Ви у параметрима за нешто можете дати аутоматско бекаповање за одређени период, дакле да ли је било могуће на тим рачунарима утврдити када је тачно приступано и рађено са одређеним дискетама о којима ми овде причамо када се изврши област “Оверклоковања” о коме сам ја причао?

Судски вештак Раденовић Борис: има много променљивих, ја се надам да сам успео, макар оквирно да Вам објасним под каквим све условима може нешто да се уради.

Председник већа - судија: ако сам ја разумела добро, Ви ме исправите, бранилац Вас пита да ли би прегледом, евентуалним накнадним тих рачунара...

Адвокат Милан Ђукић: тако је

Председник већа - судија: јел сам вас добро разумела? Могли да утврдите да ли је на њима рађено то што он каже "оверклоковање" и да утврдите да ли је нека дискета снимљена баш на том рачунару? Јел то то?

Адвокат Милан Ђукић: тако је, да ли је он тог дана коришћен, да ли је у њега ствљена одређена дискета да се оперативни систем врати у стању дана о коме ми овде причамо у вештачењу?

Судски вештак Раденовић Борис: дакле, не могу да се сетим које све логове можете очекивати у Windows 95, то се радило пре 15 година

Адвокат Милан Ђукић: јасно ми је, слажем се

Судски вештак Раденовић Борис: тако да, овај, да ли је нека дискета снимљена, односно да ли је нека дискета стављена у драјв и да ли је на њу снимљен неки садржај неког датума, ја не знам да ли то оперативни систем логује и да ли то чува и посебно не могу да кажем да ли Windows 95 који је тада био актуелан то радио.

Адвокат Милан Ђукић: па добро, можемо да се сложимо са начелном констатацијом да је неко то дао као задатак, тада, можда је и могло да се утврди

Председник већа - судија: па не зна, одговорио Вам је да није сигуран

Адвокат Милан Ђукић: добро, ја кажем, тада је можда могло да се утврди, због тога што бих ја сада дао предлог, зато и кажем, не желим да дајем илузорне предлоге. Хвала Вам, за сад немам питања.

Председник већа - судија: ајмо онда да заврши бранилац, па, ајде изволите.

Адвокат Урош Тешмановић: Урош Тешмановић адвокат окривљеног Влајковић Владана. Ја бих се, што се питања тиче, задржао на, дакле на тачки 2 Вашег налаза, а која се односи на дискету која је носила серијски број 88128859, одузета од супруге окривљеног Влајковића, у вези са том дискетом, мој прво питање је да ли је та дискета била заштићена шифром?

Председник већа - судија: ја Вас само молим, констатујте само да је адвокат Спаховић Сеад напустио заседање, заборавићу јер нисам хтела да прекидам претходно колегу Ђукића, али извините колега.

Судски вештак Раденовић Борис: покушавам да прочитам, заиста не сећам се, колико ја видим нисам записао да је заштићена шифром, према томе

пошто јој је приступљено, односно, могао сам да излистам садржај фајлова на том зип диску, то није онај обичан флопи диск, него овај зип колико видим, ја нисам имао проблем да приступим тим фајловима, не сећам се икакве шифре

Адвокат Урош Тешмановић: дакле није је било, можемо да закључимо да је није било..

Судски вештак Раденовић Борис: да, да тако је.

Адвокат Урош Тешмановић: заштићена шифром. Добро. Ја бих се сада осврнуо на ове слике које сте Ви дали 21 22 па све до 26, дакле то су скенирани својеручни потписи Драгољуба Ојданића и Небојше Павковића, то су фајлови који носе, ја то знам екстензије, а Ви ћете појаснити суду шта то значи, значи формат bmp, jpg, tch. Да ли можете да објасните шта значе ти формати, јел су то слике, фотографије?

Судски вештак Раденовић Борис: то су графички Bitmap формати, да, као фотографије или скенирано, то је графички фајл у коме се региструје стање сваког од пиксела, значи зато се зове Bitmap, једноставно сваки од пиксела има своје карактеристике, тако да оно...

Адвокат Урош Тешмановић: Дакле можемо рећи овако лајички да су у питању фотографије, слике?

Судски вештак Раденовић Борис: графички фајлови, лајички речено слике, да

Адвокат Урош Тешмановић: моје следеће питање у вези са тим, Ви сте већ појаснили шта значи модификовање, дакле некаква промена документа, за све ове фајлове стоји да су они модификовани. Како се може вршити модификација графичког фајла?

Судски вештак Раденовић Борис: може на више начина.

Адвокат Урош Тешмановић: можете нам објаснити који су то начини? Да ли може да се замени слика сликом, да ли се нешто убацује у слику, да ли се нешто прише, ја знам да може да се обрађује, не знам, осветљење и тако то?

Судски вештак Раденовић Борис: можете сваки пиксел да промените и то најобичнијим Paint који Вам иде уз Windows. Значи једноставно кад уђете у било који графички фајл који је bitmap формата Ви ако довољно увеличате можете променити боју, можете додати и обрисати садржај, мислим како бих Вам објаснио. Пробајте једном да укључите Paint, позовите неку слику и видећете шта све можете да радите у њему.

Адвокат Урош Тешмановић: дакле чињеница да ми имамо овде.

Судски вештак Раденовић Борис: То је најједноставнији алат. Притом,

наравно да постоји, постојали су и тада озбиљнији неки алати за обраду графичких фајлова, да.

Адвокат Урош Тешмановић: дакле, обзиром да се овде ради о скенираним својеручним потписима одређених лица, без обзира на њихово име, ми из овога што сте Ви овде утврдили можемо да закључимо да су ти скенови тих потписа модификовани?

Судски вештак Раденовић Борис: не, сви су у неком тренутку. Пазите овако, ако кажете да је креиран 02.10.2001. године

Адвокат Урош Тешмановић: добро.

Судски вештак Раденовић Борис: то значи тад је снимљен на диск, а пре тога је модификован 23.12.1998. године.

Адвокат Урош Тешмановић: то значи да је модификован пре него што је креиран?

Судски вештак Раденовић Борис: пре него што је снимљен на тај носилац, на тај медијум, у овом случају је мега зип драјв.

Адвокат Урош Тешмановић: не разумем, мораћете да нам појасните зато што то не кореспондира са оним што сте Ви рекли по питању модификације и времена. Ви сте овде рекли да враћањем времена на самом рачунару датум креирања или модификовања може да се прикаже другачије на конкретном фајлу јел тако? А Ви ми сада овде говорите да то што у овом случају стоји да је фајл модификован, да то може бити нешто претходно, ја Вас разумем сад можда нелогично потпуно звучи, тај скен је претходно модификован, мени то просто није логично, ако можете да појасните.

Председник већа - судија: нисмо Вас разумели, ево и ја да се умешам, да Вас не враћам после, да ли ова модификација говори о моменту, односно времену модификовања на конкретном флопију, односно конкретном диску?

Судски вештак Раденовић Борис: управо тако.

Председник већа - судија: ја сам тако разумела, не знам, чини ми се и бранилац.

Судски вештак Раденовић Борис: управо тако, последња регистрована модификација, значи може бити последња измена која је направљена та је регистрована, када је фајл снимљен на носилац, значи на овај магнетни диск, тада је креиран. Значи, у овом случају, ајде да дам најпростији пример па ме Ви питајте после ако мислите да треба још. Направите фотографију на фотоапарату, преснимите је на свој рачунар, имаћете да је креирана тад када сте је преснимили, а не тада када сте је фотографисали, после тога то снимите на дискету, без икаквих измена, имаћете да је на дискети креиран тада када сте је

снимили, а модификована је оног тренутка када је фотографисана, на пример. Зато датум када је модификована може бити ранији него датум када је креирана на одређеном медијуму, на одређеном носиоцу. Не знам да ли ме разумете? Ви исту фотографију можете преснимавати са медијума на медијум колико год хоћете.

Адвокат Урош Тешмановић: то значи да ми суштински не можемо никад поуздано знати када је неки документ, када је на њему нешто мењано, да можемо да дођемо у забуну на основу тих података?

Судски вештак Раденовић Борис: можете да знате да је последњи регистрована измена са тим датумом који пише у његовим properties. То је све што можемо знати.

Адвокат Урош Тешмановић: при том, тај датум може бити датум који стоји у ситему, који не мора бити тачан? Ја могу данас да ставим 1998. годину и да мени у промени фајла пише да је он модификован 1998. године?

Судски вештак Раденовић Борис: условно речено, мислим концепцијски мислим да сте управу, данас мислим да ни на чему не можете ставити 1998. годину зато што су оперативни системи генерално млађи, тако да не можете да га вратите у време пре његовог настанка.

Адвокат Урош Тешмановић: добро, али у то време

Председник већа - судија: говоримо о овом периоду.

Адвокат Урош Тешмановић: ми говоримо о овом конкретном времену, значи тада је то било могуће?

Судски вештак Раденовић Борис: опет претпостављам ако се ради о Windows95 можда сте и могли то да учините.

Адвокат Урош Тешмановић: дакле, ајде овако још конкретно да Вас питам. Дакле, постоји могућност да ако је један диск узет 09.07.2002. године од окривљеног, постоји могућност да ти датуми значи на њему, да су евентуално промењени подаци на том диску, а да стоји неки датум од пре 2 године? Ми не можемо да искључимо ту могућност, јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: да, али бисте онда имали и други датум када је креиран на диску, тад је снимљен. Једним враћањем датума враћате много тога, мислим, можете да вратите системски датум и време, то сам одговорио на питање чини ми се, најбоље што сам умео, али не можете да промените само једну ствар тиме ако радите, можете па после, можете мењати датум више пута на дан.

Адвокат Урош Тешмановић: добро, али ја говорим из овога што сте Ви овде приказали на слици, дакле то су закључци које ми можемо да извучемо.

Судски вештак Раденовић Борис: ово што је приказано на слици то је стање ствари у тренутку када сам ја располагао материјалом који ми је био дат на вештачење. То је стање ствари.

Адвокат Урош Тешмановић: хвала, немам више питања.

Председник већа - судија: добро, само пре него што стручном саветнику дамо реч да Вас пита, да Вам ја поставим једно питање, које се наметнуло док сте објашњавали. Рекли сте да када се покуша рестаурација па не успе, онда има ову екстензију.

Судски вештак Раденовић Борис: txt

Председник већа - судија: txt. Сада мене интересује ако је неуспешна рестаурација јер то значи, кажете остаје део текста, јел тај део текста читљив или он баш може да буде због те неуспеле рестаурације нечитљив, односно да има неке, што рече бранилац Ч, Ћ, да буде измењен. Молим?

Адвокат Милан Ђукић: караконцуле

Председник већа - судија: да. Или јел има ту правила, или може и једно и друго? Можете ли да нам одговорите?

Судски вештак Раденовић Борис: ајде овако, говоримо о текстуалним фајловима, шта заправо значи обрисати неки фајл? Оног тренутка када имате на пример на неком магнетном медијуму неки фајл и желите да га обришете Ви тамо кажете да се обрише и он се заправо само обрише из адресара, значи сваки магнетни медијум има такозвани file location table, то је адресар где се шта налази, у ком сектору су садржаји везани за који фајл. Е сад, Ви нисте физички обрисали оне нове јединице које су носилац дигиталног кода, неких слова, бројева, фотографија, било чега, Ви сте само обрисали из адресара и то место где је тај фајл био прогласили сте га слободним. Шта ће се догодити ако желите нешто да снимите на ту исту дикету, конкретно, хард диск, потпуно свеједно? Систем ће тражити шта је слободно и тамо ће уписивати нови садржај. При том може да пребрише део старог садржаја, може да пребрише цео стари садржај, једноставно да преко њега насними неки нови дигитални садржај и оног претходног више нема просто, сад је ту нешто друго. Може да се не догоди ништа, можда упише на сасвим друго место. Е, шта ће да се догоди ако ја један већи фајл који је заузимао неколико сектора, кажем да буде обрисан, а онда кажем да се сними нешто друго што је мање? Па снимите се ако има места тамо где је место проглашено празним у file location table, супер. То значи да могу да заглавље неког фајла, његово име, програм у коме је рађен, у случају да је Word документ који фонтови су коришћени и тако даље, све што је битно, што је лична карта тог фајла једноставно буде уништено, односно преснимљено неким другим садржајем, а део текста да остане нетакнуто, и онда добијете овај txt који је онако неко сироче, не знамо чему припада, али када ишчитамо те 0 и јединице са магнетног медијума добијемо некакав текст и онда га из асед кода ставимо

као текст. Ако се неком игром случаја покварио један део тог текста, имаћете заглавље нећете имати цео садржај документа. Причам, теоретски.

Председник већа - судија: добро, али тај садржај остаје читљив, који остаје? Или има правила или нема правила?

Судски вештак Раденовић Борис: ако не уништите снимањем другог садржаја заглавље на пример Word документа што је, претпостављам суштина Вашег питања, имаћете значи име, да је то нешто што је рађено у Word, имаћете да је коришћен тај и тај фонт, имаћете све оно што треба, ја не знам шта би требало да се догоди да изгубите само та ју слова, или слова са квачицама а да све остало у заглављу Word документа остане читаво. Не искључујем могућност да тако нешто постоји, ја не знам ту могућност, најпростије речено.

Председник већа - судија: добро. Ево изволите стручни саветниче, имате ли питања?

Стручни саветник Ђокић Иван: мени је извештај потпуно јасан, али имам неколико проблема које треба да рашчистимо. Наставио бих са питањем које сте Ви малопре поставили. За дискету број 2, Ви сте рекли да има два фајла са екстензијом txt и за један, у Вашем извештају стоји, да га је покушао да изврши рестаурацију стручни сарадник 22.07. чини ми се, али ништа не кажете за овај први фајл од 15.03.2002. године, очигледно да је и 15.03.2002. године неко покушавао рестаурацију, а то није онај стручни сарадник, јер он је радио 22.07.2002. године?

Судски вештак Раденовић Борис: ја само могу да кажем шта сам прочитао са заглавља те дискете, значи када су рађени покушају рестаурације, да ли је био један или више покушаја, ја то не могу да Вам кажем.

Стручни саветник Ђокић Иван: ми имамо датум за ову прву рестаурацију 15.03. и за другу рестаурацију 22.03.. Значи ми можемо да тврдимо

Судски вештак Раденовић Борис: 22.07.

Стручни саветник Ђокић Иван: 22.07., можемо да тврдимо да је на тој дискети једна рестаурација рађена 15.03., а друга рестаурација 22.07..

Судски вештак Раденовић Борис: да, према заглављују које има тамо и обе су да кажем неуспешне.

Председник већа - судија: јел чим је добила ову екстензију значи да је покушавана рестаурација?

Судски вештак Раденовић Борис: отприлике, да. Пазите, постоји могућност, ајде морам и то да кажем. Постоји могућност да ја нешто откуцам и да снимим у txt формату, значи постоји могућност да неки релативно прост текст заиста жељено корисник снима у txt формату, али оно што се дешава приликом

рестаурације у случају да не знам чему то припада, то ће бити проглашено текстом, ево извућићу отприлике оперативни систем функционише на тај начин, ја ћу да извучем све што видим, а ви после видите шта је то и чему служи. Овај, значи генерално, пошто нисам улазио у садржај ни једног текста, за овај други 100%, мислим 100%, нема 100% врло је вероватно да за ове текстуалне фајлове јесу покушаји рестаурације, а не нечија жеља да куца у txt формату.

Стручни саветник Ђокић Иван: добро, хвала. Друго питање је Ви сте на дискетама открили вирус под називом W97M.story, а тај вирус је откривен 27.10.1999. године, а његова заштита постоји од 01.11.1999. године. Ми овде имамо фајлова од 2000. године, 2001. године, како објашњавате да је постојала значи противвирусна заштита против тог вируса, а њега смо ипак нашли на фајловима који датирају после датума овог из 1999. године?

Судски вештак Раденовић Борис: ако хоћете да ме питате када сам ја нашао вирусе, то је на дан вештачења. Значи, ја сам оног дана када сам прегледао те медијуме, на одређеним фајловима нашао тај вирус.

Стручни саветник Ђокић Иван: али они су инфицирани од стране корисника који је снимао или манипулисао

Судски вештак Раденовић Борис: пре тога.

Стручни саветник Ђокић Иван: пре тога? Е сад хоћу да Вас питам следеће, дакле тај који је инфицирао вирусом те фајлове, шта можемо да кажемо о његовом познавању уопште рачунара, вируса, заштите од вируса, јер постоји заштита а она није употребљена?

Судски вештак Раденовић Борис: па добро, то значи да људи не користе заштиту. Имате и дан данас тога колико хоћете. Значи да, можемо да кажемо да је то релативно алкав корисник рачунара који не води рачуна него дозвољава да му се захвате вируси у рачунару, али то је опште место, приватна лица користе рачунаре тога имате колико хоћете.

Стручни саветник Ђокић Иван: Ок, уреду је. Хвала Вам.

Председник већа - судија: Ви немате податак када је заражен вирусом?

Судски вештак Раденовић Борис: не

Председник већа - судија: добро. Изволите.

Стручни саветник Ђокић Иван: следеће питање је

Судски вештак Раденовић Борис: извињавам се, само да додам још једну ствар, можда је битно да кажем. Оно што сам нашао да је заражено вирусом ја нисам чистио од вируса, јер бих тиме променио практично заглавље документа, јер ја кад бих очистим од вируса, изменио бих онај modified датум, и појавио би

се онај тренутак када сам ја радио чишћење. Значи све је остало како је било.

Стручни саветник Ђокић Иван: ја сам само хтео да чујем Вашу процену о кориснику, ово што сте рекли, довољно је да је алкав корисник који је баратао са тим подацима.

Судски вештак Раденовић Борис: или недовољно обучен, или назовите ко како хоћете финим или мање финим речником

Стручни саветник Ђокић Иван: следеће је питање везано за крипто заштиту. Значи, ми говоримо о периоду 2002. година и у то време Ви знате да је развијена крипто заштита, чак и обични корисници, цивили, могли су да користе крипто заштиту, да заштите своје документе. Једино нису имали довољно дугачак кључ, али могли су да криптују своје фајлове и да их на неки начин заштите. Да ли сте Ви видели и један од ових докумената на овим дисковима да је заштићен на тај начин?

Судски вештак Раденовић Борис: ја нисам отварао документа, да бих могао да одговорим на то питање да ли је заштићен потребно је било да тада покушам да отворим неки документ, па да не могу ако немам шифру, односно лозинку, односно кључ како год то звали. Суштина је у томе да сам ја само гледао садржај магнетних медијума, утврђивао личне карте фајлова који се тамо налазе, без отварања и читања заправо садржаја који је откуцан у тим документима или разумете шта хоћу да кажем?

Стручни саветник Ђокић Иван: океј, добро. И последње питање везано је на ово што смо данас често помињали овде, то је одређивање *properties*, односно особина било медијума, било фајлова који се налазе на неком медијуму. Данашњи оперативни системи пружају могућност да неке од тих параметра можете да едитујете, значи уђете у *properties*, па уђете у *edit* и можете да измените те параметре. Да ли знате да у време када сте Ви ово гледали, да ли су тада оперативни системи подржавали могућност едитовања параметара *properties*.

Судски вештак Раденовић Борис: кроз сам *properties* нису, колико се сећам. Зашто то могу да кажем, опет остављам ограду колико се сећам, али овај, зато што Ви можете да уђете, имате ове језичке *general*, *summary* и *statistics*, *details* рецимо можете да мењате данас, али тај таг у *properties* колико могу да приметим, овај оперативни систем није ни имао. Можете да мењате *properties* типа *security*, *accessible*, значи ко може да му приступи, под којим условима да му приступи, путем неких мрежа, ко може да га отвара, којом је камером фотографисана слика ако је фотографисана, ако то није сама камера забележила. Разумете? Те неке ствари које данас, да можете да урадите свакако, колико ја могу да се сетим и колико видим из ових тагова, осим, а не ништа, нема *security*, нема.

Стручни саветник Ђокић Иван: да ли то значи да можемо са великом вероватноћом да верујемо подацима које сте Ви прочитали, гледајући параметре

properties, да их није неко могао тада едитовати, него да су то подаци које је уписао оперативни систем у том тренутку.

Судски вештак Раденовић Борис: то јесу подаци које је уписао оперативни систем у неком тренутку и то су онакви подаци какве сам их ја затекао.

Стручни саветник Ђокић Иван: океј.

Судски вештак Раденовић Борис: у тренутку вештачења нико није променио ни један податак, ако је то суштина питања, управо зато нисам ни чистио вирусе, да не бих то учинио.

Стручни саветник Ђокић Иван: не, јасно ми је да нисте Ви то радили, него ја сам само хтео да се потврди, значи да подаци који су уписани овде, можемо да им верујемо да су то времена која су уписана са оперативних система који су тада били актуелни?

Судски вештак Раденовић Борис: то јесу времена која су уписана са оперативних система, другачије не могу да буду уписани, када, где и како, значи ја сам само могао да констатујем оно што је затечено стање на тим медијумима.

Председник већа - судија: ја мислим да Вас стручни саветник пита колико су поуздани, јел су сигурно креирани баш тада када пише, или је неко могао накнадно да приступи и да едитује. Јел сам Вас добро разумела? Јел то Ваше питање?

Стручни саветник Ђокић Иван: да, али већ је одговорио

Председник већа - судија: да их измени накнадно, па да стоје овакви, а да то није заиста датум када је модификовано, односно када је креиран. То Вас је питао.

Судски вештак Раденовић Борис: да, то је било већ пар питања и мислим да могу да поновим оно што сам рекао. Значи, узмите било који фајл, вратите системски датум, унесите промену у њега, снимите га и имаћете тај датум који сте ви подесили на свом рачунару. Мислим, просто речено.

Стручни саветник Ђокић Иван: хвала Вам, ја немам више питања.

Председник већа - судија: добро, има ли, молим? Да да да, оптужени немају питања? Ајде.

Оптужени Влајковић Владан: Владан Влајковић, трећеокривљени. Хтео сам да Вас питам, углавном вештачење колико сам могао да закључим односи се на једну, да кажем, аматерску употребу рачунара. Да ли се Ви са тим слажете? Значи класичну употребу како ради дете у трећем разреду, петом разреду основне школе, у том смислу, онај ко је користио те фајлове?

Судски вештак Раденовић Борис: ја сам покушао у налазу да то кажем, мада ја то не могу са сигурношћу да тврдим, наравно постоје одређене индиције како корисник рукује одређеним рачунаром и колико је пажљив кад снима фајлове. Значи, постоје различити корисници од потпуно, не бих никог да увредим, али рецимо који делују поприлично неуко и алкаво, до неких који су средње обучени корисници, али нису савршено пажљиви или нису савршено обучени, или нису на нивоу

Председник већа - судија: Ви сте то у мишљењу и рекли.

Судски вештак Раденовић Борис: претпостављам дакле сад.

Оптужени Влајковић Владан: у том контексту и вештачење је ишло у том правцу properties је нешто што користимо сви, видимо колико је заузето, колико има слободног медија, кад је последњи пут коришћен и тако даље. Да ли је постојала могућност да се уради дубља анализа свега овога о чему причамо, да се види када је заражено, чиме је заражено, како је заражено, ко је то све користио, на којим рачунарима је користио, шта стоји на тим фајловима, ово прича о properties је нешто што ми сви овде свакодневно користимо, што користи и мој клинац и моје дете, а ја ћу у том контексту наставити ако судија дозволи, на питање Ваше, овај причали сте о томе да можете да избришете неки фајл

Председник већа - судија: хајде само да одговори на прво питање

Оптужени Влајковић Владан: да, изволите

Председник већа - судија: да ли је могло нешто

Оптужени Влајковић Владан: да ли је могла да буде дубља анализа, а не само прича о properties, мислим то је нешто што можемо и дан данас да погледамо кад год желимо? На телефону, било где.

Судски вештак Раденовић Борис: да, овај па дубља анализа би морала да буде обухваћена пре свега наредбом. Шта значи дубља анализа? Ви на једном магнетном медијуму, био он зип драјв, или зип диск, или дискета ова обична флопи диск, можете да видите само оно што можете да видите, без улажења у садржај самог документа или у садржај, не знам, power point, презентација или било чега што је већ тип тог фајла.

Оптужени Влајковић Владан: дакле, када бисте оценили од 1 до 10 ову анализу Вашу шта сте све могли, а шта је урађено, шта бисте рекли, шта сте Ви као стручно лице могли

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ питање оптуженог упућено вештаку да на скали од 1 до 10 оцени могућност сложености анализе коју је извршио као непотребно и сувишно.

Председник већа - судија: изволите.

Оптужени Влајковић Владан: поставићу још једно питање које се надовезује на Ваше питање. Када сте причали о брисању фајлова и причали сте опет о тој аматерској причи како неки аматер узем да избрише фајл класично delete, избрише и поновно можете да га вратите уколико су остали трагови, знате и сами са постоји јако пуно програма данас који не дају ИТ форензирачу да врати било шта назад. Дакле, причамо о професионалном односу према медију и према подацима који се користе. Да ли постоје такви програми, траје дуже брисање али не постоји могућност да видите икакав траг на медију?

Судски вештак Раденовић Борис: причамо о нечему што постоји сада или што је постојало тада?

Оптужени Влајковић Владан: постојало је и тад

Судски вештак Раденовић Борис: постојало је увек. Ајде сада ако суд дозвољава можда ћу само два минута да, значи ако ви желите да поуздано уништите неки садржај који се налази на магнетном медијуму, сигурно није довољно да га само обришете, то сви радимо, и ја то радим да се разумемо, мислим ако бришем неки фајл само га обришем, уопште немам никакву намеру да кријем евентуално неке његове трагове да су постојали, али ако желим да сакријем трагове једноставно ћу узети неки други садржај и снимићу га један преко другог једно три четири пута.

Оптужени Влајковић Владан: питао сам Вас конкретно о брисању, не о снимању једно преко другог. Постоје софтвери који апсолутно избришу и форензичар не може да врати, не може да зна да је постојао такав садржај. Јел се слажете?

Судски вештак Раденовић Борис: постоји, постоји команда format, ви било који магнетни

Председник већа - судија: добро Влајковићу не знам какве ово везе има са овим сада што је био предмет вештачења, ајте да сузимо да везано за обављено вештачење постављате питања.

Оптужени Влајковић Владан: па има везе

Судски вештак Раденовић Борис: само ако суд дозвољава, једну реченицу. Значи, командом format Ви не вршите брисање file location table него сва стања магнетног медијума сводите на нулу, значи све где су биле нуле и јединице све постаје нула. Буквално.

Оптужени Влајковић Владан: и тиме ћу завршити, ако суд дозволи, само још једно техничко, није техничко питање, питање које се потеже код свих сведока, колико је проток времена од 16 година, ви сте у неколико наврата рекли не сећам се, не могу да се сетим, укључујући и за Windows95 које све могућности има, колико је код Вас проток времена, то су сви сведоци код нас понављали, утицао на неке ствари да се просто забораве или гурну са стране, што је потпуно природно? Хвала Вам.

Председник већа - судија: ајте, не знам шта, да ли да одбијам питање, да ли да Вам кажем, па вештак је одговарао стручно шта је могао да одговори, рекао је колико је могао одговорио је. Јел тако?

Судски вештак Раденовић Борис: најбоље што сам могао.

Председник већа - судија: Објаснио је. Одговорио је на сва питања и није рекао да му је потребно било какво подсећање да би одговорио на питања која су му данас постављена, јел тако? Према томе то је то. Одговорих ја уместо вештака. Добро. Ајмо. Нема више питања? Добро. То је све што вештак има да изјави. Других питања за вештака више нема. Седите молим Вас, а хајмо да чујемо примедбе ако их има. Тужилац нема примедби јел тако? Добро.

Адвокат Лукић Новак: ја бих волео да остане и вештак. Ја пре примедби мислим да ће ми тако бити лакше, ја бих волео да саслушате, узмете изјаву од стручног саветника да чујете шта је он утврдио, а онда на основу тога бисмо дали примедбе или за допунско вештачење или већ не знам шта везано за

Председник већа - судија: добро, Ви предлагате да се испита стручни саветник на околности?

Адвокат Лукић Новак: на околности на налаз и мишљење вештака, и посебно шта је утврђено приликом нашег прегледа истих дискета које је вештачио вештак.

Председник већа - судија: тужиоче?

Заменик ВЈТ-а: не противим се

Председник већа - судија: не противите се предлогу? Добро. Направићемо једну паузу 10 минута, овде је превруће, да мало отворимо па за 10 минута, неће дуже трајати, зовемо вас па ћемо наставити. Ја молим вештака да остане, немојте ићи, будите ту, па ћемо вас све прозвати.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

да се након паузе главни претрес настави.

Констатује се да су присутна сва претходно прозвана лица.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

усваја се предлог браниоца оптуженог Перишић Момчила да се на главном претресу испита стручни саветник Ђокић Иван.

Председник већа - судија: ја Вас молим да дођете овде. Стручни саветник Ђокић Иван, Ви сте по занимању?

Стручни саветник Ђокић Иван: ја сам пензионер

Председник већа - судија: пензионер, али сте завршили коју школу? Јел сте инжењер

Стручни саветник Ђокић Иван: завршио сам електротехнички факултет, ту сам магистрирао и докторирао, био сам професор на универзитету.

Председник већа - судија: добро. Оптужене познајете или не? Кога познајете?

Стручни саветник Ђокић Иван: познајем генерала Перишића, био ми је шеф јер ја сам радио у војсци.

Председник већа - судија: добро, упозорен да давање лажног исказа представља кривично дело, након полагања заклетве изјави. Ја ћу Вас сада замолити да положите самном заклетву, мало је другачији текст него за вештака па не можете ту да прочитате. Дакле, закљичем се да ћу дати исказ

Стручни саветник Ђокић Иван: закљичем се да ћу дати исказ

Председник већа - судија: у складу са правилима науке или вештине

Стручни саветник Ђокић Иван: у складу са правилима науке или вештине

Председник већа - судија: савесно

Стручни саветник Ђокић Иван: савесно

Председник већа - судија: непристрасно

Стручни саветник Ђокић Иван: непристрасно

Председник већа - судија: и по свом најбољем знању

Стручни саветник Ђокић Иван: и по свом најбољем знању

Председник већа - судија: добро, изволите сада може бранилац одмах да крене са питањима или хоћете нешто кроз питања или у излагању. Ево изволите. Ви сте вршили увид у списе предмета у ове спорне дискете које су биле предмет вештачења, па изволите шта Ви имате да кажете о предмету вештачења?

Стручни саветник Ђокић Иван: ми смо се делимично дотакли три питања која сам ја желео само да сада разјасним да бисмо сви једнако гледали на те чињенице. Прва чињеница је да смо прегледом дискета утврдили да оне потичу из различитих извора и да су те дискете биле код различитих корисника. Када говоримо да су различити извори неке од тих дискета су заштићене password неке нису заштићене, неке су заражење вирусом, друге нису заражене вирусом. Даље, код неких је на фајловима који су снимљени, по мишљењу вештака, лоше подешен системски датум, и сам вештак је конставао следећу ствар, ако могу да прочитам. Констатовао је за једну дискету да је са њом радио необучен корисник, а затим констатује на другим дискетама да су радили релативно обучени корисницима, значи не говори о једном кориснику, него о више корисника, који су релативно добро обучени. Све то указује, и ја се ту потпуно слажем са налазом вештака, дакле да је постојало више корисника који су креирали фајлове или су те фајлове после снимали на дискете. Значи то је први део који се односи на више могућих извора ових дискета. Друго питање се односи на заштиту података и информација које се налазе на дискетама, дакле ми говоримо о томе да одређени број података је строго поверљив. Ми смо отварајући те фајлове, све смо их отворили, ни на једном нисмо нашли ни рудиментарни ниво заштите, није логично да се строго поверљиви подаци не заштите. Напомињем, а то је потврдио и вештак да већ у то време постојали су методи крипто заштите који су били доступни обичном кориснику рачунара, а камоли државним органима као што је војска. То значи дужност онога који је креирао строго поверљив документ је да га заштити физички, организационо и технички. Пошто у електронској форми техничка заштита је таква да се врши крипто заштита докумената који треба да се штите од лица која са тим не смеју да дођу у контакт, са том информацијом. И последња тачка, односи се на дискету број 17. Значи на тој дискети број 17 када смо отворили ту дискету и отворили смо фајл, то је Power point презентација, и ушли смо у Properties да видимо податке који ту постоје, стоји следеће, да је тај фајл, а тај фајл је списак генерала и адмирала, да је он креиран 03.12.2001. године у 13:34 часова, и да је креирао документ КАИС. КАИС је у војсци Кадровски-информациони систем и логично, они се тиме баве. Дакле, то што је username који је то креирао тај КАИС, нормално је, значи настао је документ на правом месту. Даље, тај документ је штампан 03.12.2001. године у 16:18 часова, значи тог дана је креиран, рекли смо у 13:34, штампан је у 16 сати и 18 минута. Документ се појавио код Секулића и он га је отворио 05.12.2001. године у 08:06, и то је логичан пут, јер да би се нешто приказало на колегијуму начелника генералштаба у његовом кабинету се обрађује, проба се на рачунару на коме ће бити презентирано да све буде како треба, значи и овај временски редослед је нормалан. Оно што хоћу ја сада да укажем, то је да је документ штампан пре него што је дошао код Секулића, а тај документ у штампаној форми мислим да се помиње у судским списима. Значи,

тај редослед смо успели да извучемо на овом једном примеру, где се види да је штампани документ не потиче од тренутка када је дошао код Секулића, већ је његово штампање извршено раније. Ето то су те три чињенице које сам мислио да треба само да изнесемо јасно да Ви имате увид у то.

Председник већа - судија: добро, да ли има питања?

Адвокат Новак Лукић: само једно питање. То нам је сада и вештак рекао да ово што смо ми приступили када смо прегледали да је то сада тренутак када је уствари извршен задњи приступ, али пошто је под заклетвом говори наш стручни саветник, када је он када смо отварао те документе, односн фолдере, фајлове, да ли сте за сваки документ утврдили да је био приступ на тим, дискетама тада и који су датуми приступа за све те дискете? Мислим да сте све то записали том приликом.

Стручни саветник Ђокић Иван: да. Ми смо покушали значи да за све дискете које су нам биле доступне и фајлове који се налазе на њима, да видимо када су креирани, када је њима приступано, евентуално када су штампани. И сада, овде имамо за ова документа, сада ћу ја то да нађем да Вам кажем, да је свим фајловима приступано после 14.03.2002. године, приступано. Шта је рађено ми не знамо, али приступано јесте, и то су следећи датуми: 15.03., 20.03., 22.03., 01.04., 22.07., 27.07. и 28.10. године. Имамо објашњење за 28.10.2002. године, када је вештак гледао та документа и имамо објашњење за 22.07.2002. године, то је када је господин који је поменут овде вршио рестаурацију. За остале датуме немамо објашњење зашто је и како приступано тим документима.

Председник већа - судија: добро, да ли има још неко питање? Тужилац нема? Има нема? Да ли вештак има неко питање или нешто да у односу на? Нема? Спомињали сте да је документ штампан на компјутеру оптуженог Секулића, како то утврђујете, јел сам ја добро разумела? Тако сте изговорили?

Стручни саветник Ђокић Иван: не. Документ је штампан на истом месту где је и креиран, то је КАИС.

Председник већа - судија: добро.

Стручни саветник Ђокић Иван: и после када је дошао код Секулића није штампан. Значи штампан је пре него што је дошао код Секулића.

Председник већа - судија: 05.12. сте спомињали датум. Само ми реците шта је тог датума било?

Стручни саветник Ђокић Иван: 05.12. је документ дошао код Секулића и он га је модификовао у 08:06.

Председник већа - судија: Како знате то, да је то баш Секулић?

Стручни саветник Ђокић Иван: пише Секулић

Председник већа - судија: добро.

Стручни саветник Ђокић Иван: пише ко је приступио, значи датум, време и ко је приступио.

Председник већа - судија: тачно пише име лица које је приступило?

Стручни саветник Ђокић Иван: пише Секулић зато што је он username на том рачунару. Уписао је оперативни систем.

Председник већа - судија: не, збунило ме је што спомињете рачунар, јел Ви уопште можете да знате са ког рачунара је приступљено или само видите username, то значи да је његов рачунар? Може да се стави username његов на неки други рачунар?

Стручни саветник Ђокић Иван: ја се слажем, али ја претпостављам да ако је 03.12.креиран, пошто мора да се припреми за колегијум, он мора да дође у кабинет код Секулића, а Секулић на свом рачунару има username Секулић, мени је то нормално да је код њега.

Председник већа - судија: добро. Ја немам питања за Вас, можете да седнете, то је све што стручни саветник има да изјави. Питања више нема. Али ево док су ту и стручни саветник и вештак, моје питање је негде за обојицу, вештак је читао један фајл на овом диску означен бројем 17, а Ви говорите о више докумената? Само то, јел може вештак да ми одговори на ово питање. Ви сте, Ви читате под тачком 19 на диску се налази фајл па сте написали, а стручни саветник говори о више докумената на том диску? Јел можете ви то да објасните или не? Јел он отварао нешто више него Ви, па му се отворило више докумената или сте читали различиту ствар?

Судски вештак Раденовић Борис: на овом диску налази се један фајл и то је power point презентација. Колико сам схватио господина, значи и он је све време говорио о једном фајлу само који је креиран на једном месту, који је затим прослеђен на друго место где је отворен и модификован другог датума. Притом, оног првог датума, тамо где је креиран тада је и штампан, и све време говоримо само о једном фајлу који је Microsoft power point презентација.

Председник већа - судија: то је о овом списку. Добро.

Судски вештак Раденовић Борис: само један једини фајл на дискети број 17 је постојао и колико сам ја схватио само о њему говоримо, само у некаквом временском распореду корака и манипулацијама на тим истим једним фајлом. Ако сам добро схватио.

Председник већа - судија: он је видео нешто више од Вас

Судски вештак Раденовић Борис: тако је, видео је неке детаље које ја

нисам ни гледао

Председник већа - судија: које Ви нисте ни гледали? Добро. Јел можемо ми сада овде, сад Вас питам, да ли је безбедно то заштићено вирусом, донели су нам овде читач дискете, да га ставимо и да видимо шта сте видели ви шта је видео стручни саветник, да то отклонимо? Јел то неће да угрози овај систем овде, то Вас питам, то је моје питање? Јел безбедно да то урадимо овде, неће ништа да се зарази?

Судски вештак Раденовић Борис: Не знам

Председник већа - судија: не знате? Баш лепо.

Судски вештак Раденовић Борис: значи зависи како је заштићен рачунар на који ћемо то ставити и да ли је, када је он и чиме провераван претходно, дакле и да ли има уопште флопи драјв.

Председник већа - судија: има, донели су сад у овој паузи.

Судски вештак Раденовић Борис: супер.

Председник већа - судија: да, ево ставите га па, ако га нису заштитили они су

Судски вештак Раденовић Борис: на Ваш ризик

Председник већа - судија: ја мислим да ћете чак сви моћи да видите, хајде да разјаснимо пошто је једино он споран, шта сте читали датуме другачије, да онда то разјаснимо данас до краја.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

одређује се наставак испитивања судског вештака Раденовић Бориса.

Председник већа - судија: ја Вас само молим да укључите микрофон јер се ништа неће чути када почнете да

Судски вештак Раденовић Борис: ако се слажете да прво погледамо ове properties?

Стручни саветник Ђокић Иван: Како год Ви желите.

Судски вештак Раденовић Борис: па мислим, тимски рад.

Председник већа - судија: добро, констатује се да је вештак у присуству саветника приступио, како ћемо да кажемо, јел отварању?

Судски вештак Раденовић Борис: отварању садржаја дискете број 17. прво је погледано заглавље, односно лична карта фајла у оним properties што је гледано и приликом вештачења, и сад имамо значи да је креиран 05.децембра, да је модификован 05.децембра, а да је последњи пут да му је приступано 09.09.2001. године, све је 2001. године. Е сад јел хоћете да отварамо да погледамо детаље које

Стручни саветник Ђокић Иван: отворите па онда уђите у properties.

Судски вештак Раденовић Борис: значи након претходног, отворили смо фајл, мислим стартовали смо га значи, отвора се у power point из Office 2010.

Стручни саветник Ђокић Иван: И ево, то је тај списак генерала и адмирала.

Судски вештак Раденовић Борис: сад кажемо file properties, јел тако?

Стручни саветник Ђокић Иван: тако је.

Судски вештак Раденовић Борис: ево га. Значи заглавље које се види са десне стране, не знам да ли виде сви.

Председник већа - судија: да, да

Судски вештак Раденовић Борис: са десне стране екрана 12.05.2001. године modified, created, last printed је 03.12.2001. године како је и речено.

Стручни саветник Ђокић Иван: и креирано је 03.12.2001. године

Судски вештак Раденовић Борис: last modified by Секулић Миодраг.

Председник већа - судија: добро. Практично смо видели сви оно што нам је стручни саветник рекао у свом излагању.

Судски вештак Раденовић Борис: управо тако.

Председник већа - судија: добро, добро.

Судски вештак Раденовић Борис: да затворим

Председник већа - судија: може, ако је то то, везано за овај диск, више нема питања. Хвала Вам. Добро. Браниоци, примедбе сада, има ли их, нема? Извините, само мало, Секулић диже руку.

Мушки глас: не разумно, није укључен микрофон.

Председник већа - судија: добро, идемо редом, Ви нисте првооптужени,

мислила сам да можда немате питање за саветника, па сам Вам зато дала реч.

Адвокат Новак Лукић: одбрана господина Перишића сматра да овај доказ није, с обзиром на све што смо чули данас, значи да овакав приступ налазу и мишљењу вештака није од користи да утврдимо било коју чињеницу релевантну за оно што тврди тужилац у оптужници, с обзиром да и у том смислу ми немамо примедбе у смислу стручности, осим ово данас још што смо разјаснили где се вештак сложио са стручним саветником, али смо мишљења да овако, оно што смо чули данас од вештака, није од помоћи да на било који начин да се утврде чињенице које се у оптужници наводе. Посебно с обзиром на оно што смо данас чули, а то је да су документи креирани на различитим компјутерима и модификовани на различитим компјутерима и штампани на различитим местима и мислим да ако такве имамо информације онда нам у опште није од користи било шта што потврђује ланац који тужилац у оптужници у диспозитиву тврди. То је то. У том смислу ми предлажемо да се одбије предлог за увођење ових доказа у списе, сматрајући да је исти нерелевантан за чињенице које су предмет оптужнице.

Адвокат Ђукић Милан: дакле, јасно је да није утврђено на колико је и којих рачунара, а ни у ком времену се оперисало са дисковима који су овде у питању, а ни да ли су то они дискови који се приписују лицима која су овде оптужена. Такође, претпоставка да би се било која чињеница утврдила мора да буде између осталог базирана на томе да је процедура у којој се те чињенице утврђују законита, а законита процедура и вештачење овде у овом случају би подразумевала да су сви елементи софтверски и хардверски лиценцирани, законито прибављени и да дакле они сами по себи представљају платформу која је законита и исправна да би се утврђивале било које чињенице. То овде није случај, дакле ми немамо податак који би морали да имамо који је софтвер, ми имамо податак који је софтвер коришћен описно, али која је то лиценца, где је набављена, како је набављена и тако даље, у сваком случају мора налазити у вештачењу, а тога овде нема и то је наша начелна примедба и ништа што би евентуално ишло у корист онога што се тврди у оптужењу из овога не би могло да се извуче пошто почива на тим и таквим недостатцима. Надаље, ми се слажемо са оним делом вештачења где се констатује да практично не могу да се утврде датуми када се приступало овим фајловима, када су они модификовани и због свих оних чињеница о којима смо говорили и које су везане за оперативни систем и начин и могућност уношења података који одређују датум и време у једном оперативном систему. Желимо такође да истакнемо да из онога што је рекао вештак, а стручни саветник врло детаљно објаснио на примеру овог диска број 17 који смо сада гледали, тако да врло јасно је да постоји документација која у овом предмету тема оптужења и тема овог кривичног поступка са којом Миодраг Секулић нема апсолутно никакве везе, јасно утврђено да одређени документи који су пронађени за које постоје некаква сумња, су штампани много пре него што су уопште теоретски и физички било шта дошло до компјутера који је регистрован на његово име и ту се слажем са оним што сте ви судија рекли, дакле ми можемо да знамо да је неко приступио са рачунара који је регистрован на Секулића, а од сведока раније смо чули да су и други људи у његовој служби користили његов рачунар. Такође желим да кажем да је на

почетку овог кривичног поступка, у фази истраге и ми смо то тврдили у уводном излагању, учињен озбиљан пропуст који компромитује даље прикупљање доказа, јер према ономе што смо постављали данас као питања, врло је јасно да је неко заиста желео могао је да утврди за све те рачунаре који су под сумњом да ли су њима на било који начин ови фајлови на дискетама креирани, модификовани и када се дешавало и шта се на тим компјутерима радило. Тада је, у време када је ова истрага спровођења, апсолутно технички и софтверски то могло да се уради. То је пропуштено, ми смо због тога предлагали допунска информатичка вештачења и тако даље, суд то није сматрамо за сходно, али то морамо да истакнемо овом приликом. Дакле, ништа од онога што је била тема и задатак вештачења, а помиње се у оптужници и свега овога што је данас изнето не може се узети као доказано нити се може уврстити у доказни поступак. Хвала.

Адвокат Новак Лукић: само да додам још једну ствар. Чињеница коју је вештак утврдио и коју му је потврдио тај извесни Слободан Дамњановић, да је покушана рестаурација, да је приступљено дисковима од стране тог лица који се представио као техничко лице, да су отварани дискови, значи отварани, без обзира да ли је нешто мењано, без присуства одбране у то време, чини потпуно незаконит овај поступак. И то желим да докажем да је то разлог више да би се овај налаз одбио да се, да ове чињенице утврђују на основу овог вештачења.

Председник већа - судија: изволите.

Адвокат Тешмановић Урош: придружујем се у свему примедбама које су изнели колега Лукић и колега Ђукић. Сходно томе нема се шта много додати. Ја бих се осврнуо само на овај део вештачења који се односио на ову једну дискету у вези са којом сам постављао питања, а уствари се своди на примедбе које су већ дате да ми из овог конкретног налаза и мишљења вештака не можемо поуздано утврдити ови конкретни документи, дакле када су настали и када су креирани и не можемо поуздано тврдити да се не ради о неким променама које су настале након што су ти дискови одузети. У свему осталом се придружујем колегама Лукићу и Ђукићу.

Председник већа - судија: изволите. Оптужени Секулић.

Оптужени Секулић Миодраг: само једно појашњење или примедба везано за ову конкретну дискету 17, значи прва нелогичност је дискета има ознаку VIED, креиран је садржај на њој код корисника КАИС, а нашла се у кабинету. Значи VIED је ознака за сектор, или део генералштаба који се бави вазано информатиком и електронским дејствима, а садржај који се на њој, који је предметан и који је овде помињан је садржај везан за људске ресурсе, за кадрове, значи нелогично је да нешто што је означено из једног сектора на њему се налази садржај неког другог. Времена и остало су јасна. Што се тиче приступа рачунара са којег је приступано њему, то је рачунар, ако је тај са којег је вршена презентација за колегијум, правило је било да се садржај који ће бити презентовани доставе најкасније до 14:00 часова дан пре. Значи они се нису ни могли појавити у кабинету до 04.12. до 14:00 часова, нису се ни појавили. Видели смо да је штампано 03.12. у 16:00 часова, онда време штампе је изван

радног времена, то су исте неке нелогичности. И још само да подсетим да је сведок Живковић у својој изјави рекао да је од мене све везано за колегијум преузео током новембра, најкасније од 01.децембра, значи овде се ради о датуму 05.12., само толико.

Председник већа - судија: јел то везано за примедбе све. Ја морам сада након ових примедби вештаку да поставим још једно питање. Ја Вас молим само да мени сад се слушајући примедбе нешто наметнуло да Вас питам. Дакле, Ви сте се изјашњавали о времену када су на овим дискетама наснимљени садржаји?

Судски вештак Раденовић Борис: тако је.

Председник већа - судија: да ја користим термин наснимљени.

Судски вештак Раденовић Борис: када су креирани, када су модификовани и када им се задњи пут приступило.

Председник већа - судија: добро. Да ли Ви можете да одговорите на питање, не мислим сада, него допунским прегледом на ком рачунару су они наснимљени, ко је то учинио, или username тог ко је учинио, наснимавање?

Судски вештак Раденовић Борис: не.

Председник већа - судија: не можете то да одговорите? Добро, то је то. Хвала, можете да седнете.

Судски вештак Раденовић Борис: ако дозвољавате само још једну примедбу везано за лиценцирање софтвера. Генерално сам наравно сагласан са тим да сви софтвери треба да буду лиценцирани, међутим ми нисмо проверили да ли је Windows лиценциран.

Председник већа - судија: добро, јасно је.

Судски вештак Раденовић Борис: од кога је купљен рачунар, мислим видим да је супер, али дакле хоћу да кажем да смо техничким методама установљавали оно што је технички релевантно

Председник већа - судија: јасно.

Судски вештак Раденовић Борис: лиценцирање софтвера је комерцијално питање много више, него техничко.

Председник већа - судија: добро, хвала Вам. За овим, ради испитивања вештака Мучибабић Спасоја, на пример, прво њега да позовемо. Јел Ваш предлог сва три вештака да буду испитана, члана комисије? Добро, позваћемо их сву тројицу па ћемо видети докле ћемо. Само тренутак да одредимо термин претреса и одмах да најавим и тужиоцу и браниоцима, да је идеја да на наредном главном претресу вршимо увид у одређени део писане документације,

чисто да се спремите због евентуалних примедби ако их имате, да не будете изненађени том чињеницом, дакле прво ћемо вршити увид у део писане документације, а након тога испитивати вештаке.

Заменик ВЈТ-а: тужилац би само замолио суд да с обзиром да је ово све што смо данас радили је толико и технички да бих ја то мало боље погледао и разумео, да ми доставите у међувремену списе на увид, мислим одредите Ви датум али.

Председник већа - судија: добро. Ајмо овако датум, да ли можете 02.11.2018. године у 10,00 часова у истој овој судници, то је петак?

суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес одложи

Наредни се заказује

За 02.11.2018. године у 10,00 часова

Што је свим присутнима саопштено те их не позивати

На главни претрес позвати браниоца адв. Спаховић Сеада, вештаке Мучибабић Спасоја, Јанковски Милана и Кнежевић Љубинка.

Списе предмета доставити ВЈТ-у на разматрање.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Довршено у 12,30 часова

Дозвољава се браниоцима оптужених фотокопирање записника са данашњег главног претреса, као и транскрипта тонског записа са данашњег главног претреса